

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1895, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning, på hvilka vilkor staten kunde förvärfva hela vattenkraften vid Trollhättan för att, med kraftens tillgodogörande, undantaga omgifningarna till en nationalpark.

(I. A.)

Under förmälan att Kongl. Maj:t den 7 november 1890 förordnat landshöfdingen L. W. S. Lothigius, majoren W. Gagner och yrkesinspektören G. Uhr att, efter undersökning på stället, afgifva förslag i fråga om lämpligaste sättet för tillgodogörandet af den kronan tillhöriga vattenkraft vid Trollhättan, och att dessa komiterade den 7 maj 1894, efter omfattande undersökningar, ingifvit sitt utlåtande och förslag, hufvudsakligen utgående derpå, att af staten tillhörig vattenkraft — 49,000 naturhästkrafter — kunde tillgodogöras enligt olika alternativ 3,000, 5,000, 10,000 intill 20,000 effektiva hästkrafter, har herr *H. E. Ahrenberg* i en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 37) vidare anfört, att tillfället icke syntes böra försummas att nu i sammanhang dermed äfven undersöka, huru vida icke staten på fördelaktiga vilkor kunde förvärfva sig hela strandegare-rätten på ömse sidor om Trollhättefallen, hvarigenom, bland annat, dyrbara dambyggnader för bevarande af enskildes vattenrätt kunde inbesparas, samt med afseende härå och då Trollhättan utan gensägelse vore ett bland Sveriges naturskönaste ställen, och det måste anses vara en uppgift af nationel betydelse att göra dess storartade partier fritt

tillgängliga för alla, utan att utsigterna hindrades af fabriksbyggnader, föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, att, i sammanhang med pågående undersökning om lämpligaste sättet för tillgodogörande af den kronan tillhöriga vattenkraft vid Trollhättan, utredning måtte ske, på hvilka vilkor staten kunde förvärfva hela vattenkraften vid nämnda fall, för att, med kraftens tillgodogörande, undantaga omgifningarna närmast fallen till en nationalpark.

Hvad motionären föreslagit i fråga om anordnandet af en nationalpark vid Trollhättan finner sig utskottet icke kunna förorda. Oafsedt att utredning saknas om de kostnader, en sådan anordning skulle föranleda, anser utskottet förslaget vara af beskaffenhet, att, då äfven å många andra delar af vårt land finnas platser af framstående naturskönhet, dess antagande skulle kunna leda till talrika likartade anspråk.

Beträffande deremot motionärens förslag om förvärfvande för statens räkning af eganderätten till hela stranden å ömse sidor om Trollhättefallen och till hela vattenkraften vid dessa fall, anser utskottet frågan härom visserligen vara värd att tagas under ompröfning. Men härtill hörer i främsta rummet en utredning angående hvad staten i dessa hänseenden förut eger och hvad som ytterligare bör för kronan förvärfvas; och då, såsom motionären jemväl anfört, frågan om tillgodoseendet af den kronan tillhöriga vattenkraften vid Trollhättan är föremål för pröfning af Kongl. Maj:t, som för ändamålet tillsatt en komité, hvars utlåtande, enligt hvad utskottet inhemtat, är till vederbörande myndigheters yttrande öfverlemnadt, samt i sammanhang med denna fråga en utredning af eganderätten till fallen och stränderna deromkring antagligen kommer att åvägabringas, anser utskottet motionärens förslag i denna del för närvarande icke böra föranleda till någon åtgärd från Riksdagens sida.

Utskottet hemställer alltså,

att herr H. E. Ahrenbergs förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.